

ชัยชนะครึ่งที่ ๑ (ตอนที่ ๒ ชนะพญามาร)

เราแสวงหานายช่างผู้กระทำเรือน เมื่อไม่ประสบ จึงได้ท่องเที่ยวไปในสงสารมิใช่น้อย การเกิดบ่อยๆ เป็นทุกข์ คู่ก่อนนายช่างผู้กระทำเรือน เราเห็นท่านแล้ว ท่านจักไม่ได้กระทำเรือนอีกต่อไป ซึ่งโครงทั้งหมดของท่านเราหักเสียแล้ว ยอดเรือนเราก็ก่อแล้ว จิตของเรา ถึงวิสังขารคือพระนิพพานแล้ว เราได้ถึงความสิ้นค้นหาแล้ว ดังนี้

ชัยชนะครั้งที่ ๑ (ตอนที่ ๒ ชนะพญามาร)

๓๘

โอกาสที่หาได้ยากที่สุดในการสร้างบารมีของสรรพสัตว์ทั้งหลาย คือ โอกาสที่ได้อัฏฐภาพเป็นมนุษย์ แม้หมู่มสัตว์เหล่าอื่นอีกเป็นจำนวนมาก ล้วนปรารถนาจะได้เกิดเป็นมนุษย์เช่นพวกเรา เพราะเป็นโอกาสดีโอกาสเดียวที่สามารถสั่งสมบุญบารมีได้อย่างเต็มที่ เมื่อเราได้ในสิ่งที่ได้โดยยากเช่นนี้แล้ว ควรจะต้องใช้โอกาสนี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยต้องรู้จักประคับประคองตัวของเรให้ดำเนินชีวิตอยู่บนเส้นทางแห่งความดี เส้นทางแห่งบุญ ชีวิตจึงจะมีคุณค่า เพราะบุญเท่านั้น ที่จะช่วยปกป้องคุ้มครองตัวของเรให้ปลอดภัยจากภัยทั้งหลาย ทั้งภัยในชีวิตภัยในอบายและภัยในสังสารวัฏ โดยเฉพาะบุญที่เกิดจากการเจริญสมาธิภาวนา จะทำให้เส้นทางไปสู่อายตณนิพพานของเรสะดวกสบายยิ่งขึ้น จะถึงที่หมายโดยปลอดภัยและรวดเร็ว

มีพุทธพจน์ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย อรรคมบท ว่า

“เราแสวงหานายช่างผู้กระทำเรือน เมื่อไม่ประสบ จึงได้ท่องเที่ยวไปในสงสารมิใช่น้อย การเกิดบ่อยๆ เป็นทุกข์ ดูก่อนนายช่างผู้กระทำเรือน เราเห็นท่านแล้ว ท่านจักไม่ได้กระทำเรือนอีกต่อไป ชีโครงทั้งหมดของท่านเราหักเสียแล้วยอดเรือนเราก็ก่อจัดแล้ว จิตของเรา ถึงวิสังขารคือ

ชัยชนะครั้งที่ ๑ (ตอนที่ ๒ ชนะพญามาร)

๗๕

พระนิพพานแล้ว เราได้ถึงความสันติมหาแล้ว ดังนี้”

นี่เป็นพุทธอุทานที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงตรัสไว้เป็นปฐมพุทธพจน์ หลังจากชนะพญามารและเหล่าเสนามาร และได้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณที่ได้ควงไม้ศรีมหาโพธิ์ ซึ่งหลวงพ่อดีเล่าไว้เมื่อคราวที่แล้วว่า เมื่อพญามารยกพลมาตีดงป่ามัวดินเพื่อแย่งชิงรัตนบัลลังก์ และขัดขวางการตรัสรู้ธรรมของพระพุทธองค์ เทวดาและพรหมทั้งหลายเห็นเช่นนั้น พากันหวาดกลัว ขนลุกขนพองไปตามๆ กัน รีบหลบหนีเอาตัวรอดไปทิ้งพระโพธิสัตว์ไว้เพียงลำพัง เหมือนดั่งมหาพรหมที่นั่งอยู่ในวิมานอันว่างเปล่า

*พระอรรถกถาจารย์ได้พรรณนาไว้ว่า “ขณะที่พญามารและพระโพธิสัตว์กำลังต่อสู้กันอยู่ อุกกาบาตได้ตกลงโดยรอบทิศทั้งหลายต่างมีดมัวด้วยควัน แผ่นดินแม้ไม่มีใจก็เหมือนมีใจถึงความพลัดพรากเหมือนหญิงสาวพลัดพรากจากสามี เหมือนเถาวัลย์ต้องลมพัดแรง มหาสมุทรก็มีน้ำปั่นป่วน แม่น้ำทั้งหลายไหลทวนกระแส ลำต้นไม้ต่างๆ คดงอ พายุร้ายพัดไปรอบๆ มีเสียงอึกทึกกรึกโครม ความมืดที่ปราศจากดวงอาทิตย์ก็เลวร้าย

ชัยชนะครั้งที่ ๑ (ตอนที่ ๒ ชนะพญามาร)

๘๐

สัตว์ร้ายท่องไปในกลางหาว ส่วนหมู่ทวยเทพทั้งหลายเห็นมาร
ประสงค์จะประหารพระมหาสัตว์ ผู้เป็นเทพยิ่งกว่าเทพทั้งปวง
ต่างพากันเอ็นดูและสงเสียดคอยเป็นกำลังใจอยู่ห่างๆ

พระบรมโพธิสัตว์รู้ว่า กำลังผจญกับศัตรูที่ไม่มีใครใน
ภพสาม จะปะทะได้ จึงนึกถึงแต่กำลังใจว่ามี ๓๐ ทศ ที่สั่งสมมา
นับภพนับชาติไม่ถ้วน ให้มาเป็นธรรมอาวุธอันวิเศษเป็นเกราะแก้ว
คุ้มกันภัย และเอาชนะศัตรูที่มาข่มขู่อยู่เบื้องหน้าขณะนั้นพญามาร
ได้บันดาลให้เกิดฝนถ่านสีแดงร้อนแรงราวกับไฟนรก แต่เมื่อ
ตกลงมาก็กลับกลายเป็นทิพยมาลาบูชาพระมหาบุรุษ พญามาร
จึงบันดาลให้เกิดฝนชนิดต่างๆ ตกลงจากอากาศ ไม่ว่าจะเป็น
เครื่องประหาร ถ่านไฟ ไฟนรก ฝนทราย ฝนโคลน และฝนน้ำกรด
แต่ก็ไม่สามารถทำอันตรายใดๆ ได้

เมื่อพญามารไม่อาจทำอันตรายมหาบุรุษด้วยฤทธิ์ของ
ตนได้ ก็โกรธมาก เร่งไฟรพไฟให้ไปจับพระมหาบุรุษมาประหารให้
ได้ ตัวพญามารเองก็ไล่ช้างคิริเมฆเข้าไปยังต้นโพธิ์ ประกาศว่า
“ดูก่อนสิทธัตถะ ท่านจงลุกขึ้นจากบัลลังก์นี้ รัดนบัลลังก์นี้ไม่
ควรแก่ท่าน ควรแก่เราต่างหาก” พวกเสนามารพากันโห่ร้องรับ
กันลั่นไปทั่วภพสาม พระมหาบุรุษตรัสว่า “รัดนบัลลังก์นี้ บังเกิด
ขึ้นด้วยบุญของเรา หาได้เกิดเพราะบุญของท่านไม่ เพราะฉะนั้น

ชัยชนะครั้งที่ ๑ (ตอนที่ ๒ ชนะพญามาร)

๘๑

เราจะไม่ยอมลูกเด็ดขาด”

พญามารพูดว่า “ท่านไม่รู้จักกำลังของเรา เรามีพหุโยธามากมาย มีอาวุธครบครัน ส่วนตัวท่านนั้นมีเพียงลำพังคนเดียว ยังกล้ามาลองดีกับเราอีก” พระมหาบุรุษตรัสตอบว่า “ดูก่อนมาร แม้ตัวท่านก็ไม่รู้กำลังของเรา เราได้บำรุงเลี้ยงไพร่พลไว้มากมาย มีอาวุธพร้อมมือ เพราะฉะนั้นเราจึงไม่กลัวท่าน บารมี ๓๐ ทศนี้เป็นโยธาของเรา” พระโพธิสัตว์ตรัสตอบว่า “พยานที่รู้เห็นการกระทำของเราไม่มี แต่พื้นดินอันหาวิญญูณมิได้นี้เป็นพยานของเรา เราได้สร้างมหาทานบารมีไว้ในสมัยเป็นพระเวสสันดรถึง ๓ ครั้ง”

พระองค์ได้เฝ้าอ้าวมหาทานบารมีที่เคยสั่งสมไว้ แล้วทรงขึ้นวิพระหัตถ์ขวาลงไปที่แผ่นดิน ลมและน้ำที่รองแผ่นปฐพี ซึ่งหนา ๑,๐๑๔,๐๐๐ โยชน์ ก็ไหลก่อน จากนั้นมหาปฐพี ซึ่งหนา ๒๔๐,๐๐๐ โยชน์ ไหลขึ้น ๖ ครั้ง เสมือนรับรองพระดำรัสของพระองค์ น้ำซึ่งเกิดจากอานุภาพแห่งมหาทานบารมีของพระโพธิสัตว์ ได้หลั่งล้นท่วมทันเสนามารทั้งหลาย มหาปฐพีปั่นป่วนกัมปนาท มหาเมฆร้องครืนปานภูเขาคจะถล่มทลาย พญามารเห็นเช่นนั้น รู้สึกอัศจรรย์ใจ ครั้นคร้ามในพระเดชานุภาพเทพเทวาต่างพากันประโคมดนตรีลือลั่นทั่วจักรวาล

ชัยชนะครั้งที่ ๑ (ตอนที่ ๒ ชนะพญามาร)

๘๒

ทันใดนั้นเอง อสนีบาตฟาดเปรี้ยงลงมา หม่อมราชวงศ์ต่างตื่นตระหนกตกใจกลัวบุญญานาถาพของพระมหาบุรุษ แม้ช้างคิริเมฆลี้ก็ไม่สามารถยืนต้านทานกระแสน้ำได้ถึงกับคุกเข่าล้มลงมารที่นั่งบนคอช้างคิริเมฆลี้ก็ตกลงมาที่แผ่นดิน แม้พวกเสนามารทั้งหมดต่างก็กระจัดกระจายไปในทิศใหญ่ทิศน้อย เหมือนรำกลบที่กระจายไปทั่ว พญามารเกรงพระเดชาบารมี รีบหลบหนีไปซ่อนเร้นด้วยความเสียใจ ที่พ่ายแพ้พระบรมโพธิสัตว์ ถึงกระนั้นก็อดชมเชยพระบรมโพธิสัตว์ไม่ได้ว่า “บุคคลใดในโลกและเทวโลกที่จะเสมอด้วยพระองค์ไม่มี พระองค์จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าผู้มีอานุภาพ มีเดชครอบงำสรรพสัตว์ทั้งหลาย จะชนหมู่สัตว์ผู้ชาญฉลาดให้ข้ามพ้นโอชะได้ บรรลุฝั่งมหานฤพานอันเกษมในคราวนี้แน่นอน”

เราจะเห็นว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราชนะมารและเสนามาร ตั้งแต่ยังไม่ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เมื่อทรงชนะมารแล้ว พระองค์ทรงบำเพ็ญเพียรโดยมิย่อท้อ ในเวลาปลุกยามทรงบรรลุปุพเพนิวาสานุสติญาณ ระลึกชาติในหนหลังได้ว่า ในชาติก่อนพระองค์เกิดที่ไหน เป็นอะไร มีชื่อและโคตรอย่างไร เป็นต้น ในเวลามัชฌิมยามทรงบรรลุจุตูปปาตญาณ รู้การจุติและอุบัติของสัตว์ทั้งหลายว่า สัตว์นั้นทำกรรมอะไร ตายแล้วไป

ชัยชนะครั้งที่ ๑ (ตอนที่ ๒ ชนะพญามาร)

๘๓

เกิดที่ไหน ในเวลาปัจฉิมยามทรงบรรลูลาสิกขญาณ ตรัสรู้
อริยาลัง ๔ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ความอัศจรรย์หลายๆ อย่างได้บังเกิดขึ้น คือ โลกันตนรก
กว้าง ๘,๐๐๐ โยชน์ ในระหว่างจักรวาลทั้งหลาย ไม่เคยสว่างแม้
ด้วยแสงอาทิตย์ ๗ ดวง กลับมีแสงสว่าง มหาสมุทรลึก ๘๔,๐๐๐
โยชน์ ที่เคยมีรสเค็มกลายเป็นน้ำจืด แม่น้ำทุกสายพร้อมกัน
หยุดไหล อัจฉริยภูตธรรมมากมายได้ปรากฏขึ้น

พวกเทพยดาเห็นพญามารแตกพ่ายไป ต่างชื่นชม
แซ่ซ้องสาธุการ กล่าวสรรเสริญพระคุณเป็นการใหญ่ว่า “พระ-
สิทธิทัศนะเป็นมหาบุรุษที่ชนะพญามารได้ ควรที่ชาวโลกจะน้อม
เศียรลงกราบบูชาพระองค์ ผู้เที่ยงแท้ที่จะเป็นพระบรมศาสดา
ของมนุษย์และเทวาทั้งหลาย”

การชนะศึกพญามารในครั้งนั้น ถือเป็นชัยชนะครั้ง
ยิ่งใหญ่เป็นอันดับแรกในชัยมงคลกถากล่าวว่าเป็นชัยชนะที่แท้จริง
เพราะรบกับตัวจริง คือพญามาร ซึ่งมีอำนาจมาก สามารถ
บังคับบัญชาได้ทั้งมนุษย์ เทวดา พรหม อรูปพรหม เขาอยู่เหนือ
วิสัยที่ปุถุชนคนธรรมดาจะไปถึงแม้ด้วยความคิด อย่างไรก็ตาม
มีอยู่ที่หนึ่ง ที่เราจะไม่ถูกพญามารบังคับบัญชา คือ ศูนย์กลางกาย
ฐานที่ ๗ ที่ตรงนี้เป็นหลุมหลบภัยที่ดีที่สุด เราจะปลอดภัย

ชัยชนะครั้งที่ ๑ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า (ตอนที่ ๒ ชนะพญามาร)

๘๔

จากมารทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นกิเลสมาร ชนธมาร อภิสังขารมาร
มัจจุมาร หรือเทวบุตรมาร ล้วนไม่สามารถบังคับใจเราได้
เพราะฉะนั้น เราจะต้องนำใจมาหยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายนี้ให้
ได้ตลอดเวลา แล้วเราจะมีสภาวะที่พึงที่ระลึกอันสูงสุด คือ
พระรัตนตรัย กระทั่งเป็นผู้มีชัยชนะตลอดกาลนาน

